

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Imię i nazwisko
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.319.2025
Warszawa, 17 października 2025 r.

Pan

Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 11288 Pani Poseł Małgorzaty Pępek *w sprawie funkcjonowania postępowania egzekucyjnego oraz kierunków ewentualnych zmian legislacyjnych*, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Ad 1

Dane dotyczące prowadzonych postępowań egzekucyjnych zawiera załączony dokument - „*Ewidencja spraw z czynności komornika za lata 2020-2024*” (sprawozdania MS-Kom23). Wyjaśniam jednocześnie, że dane statystyczne są pozyskiwane na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1799). W związku z powyższym, aby zachować tajemnicę statystyczną, o której mowa w art. 10 ww. ustawy, informacje z rewirów komorniczych, w których funkcjonuje tylko 1 lub 2 kancelarie komornicze, zostały zsumowane i przedstawione w pozycjach „pozostałe sądy”.

Ad 2

Ministerstwo Sprawiedliwości prowadzi prace nad projektem ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (UD 261 – <https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy--kodeks-postepowania-cywilnego-oraz-niektorych-innych-ustaw14>; dalej także projekt), w którym

przewiduje się m.in. zmiany w przepisach ustawy z dnia 17 listopada 1964 r.- Kodeks postępowania cywilnego¹ dotyczących egzekucji z ruchomości oraz elektronicznej licytacji ruchomości.

W projekcie proponuje się zniesienie nadmiernych ograniczeń na etapie zajęcia ruchomości poprzez uchylenie w art. 845 § 2 zdania drugiego (nie podlegają zajęciu ruchomości, jeżeli z ujawnionych w sprawie okoliczności wynika, że nie stanowią one własności dłużnika) oraz uchyleniu art. 845 § 2² k.p.c. (komornik umarza postępowanie w niezbędnym zakresie, jeżeli przedstawiono niebudzący wątpliwości dowód na piśmie, że zajęte ruchomości nie stanowią własności dłużnika, co nie dotyczy jednak sytuacji, w której sam dłużnik dokonał zbycia ruchomości na rzecz osoby trzeciej).

Zaproponowane zmiany powinny pozwolić na przywrócenie egzekucji z ruchomości statusu jednego z częściej wykorzystywanych sposobów egzekucji i tym samym zwiększyć szanse wierzycieli na uzyskanie zaspokojenia w postępowaniu egzekucyjnym, przy zachowaniu odpowiednich gwarancji procesowych dla osób trzecich, które twierdzą, że skierowanie egzekucji do określonego przedmiotu narusza ich prawa (art. 841 k.p.c.).

W projekcie proponuje się również zmianę brzmienia art. 879² oraz uchylenie art. 879³ k.p.c. i wprowadzenie jako zasady priorytetu elektronicznej licytacji ruchomości. W takim ujęciu licytacja publiczna następowałaby jedynie na żądanie wierzyciela. Za taką zmianą przemawia postępująca elektroniczna sędziowska postępowania egzekucyjnego oraz wzgląd na skuteczność egzekucji sądowej, bowiem zebrane w tym zakresie doświadczenia wskazują na większą skuteczność licytacji elektronicznych.

Ponadto proponowane w projekcie zmiany mają na celu wprowadzenie w art. 879⁵ § 1 k.p.c. nowego sposobu uiszczania rękojmi. Ze względu na postępujący rozwój sposobów płatniczych zasadne jest bowiem dopuszczenie możliwości uiszczenia rękojmi także w formie tzw. preautoryzacji na karcie kredytowej lub debetowej, czyli tymczasowe zablokowanie określonej kwoty na rachunku karty płatniczej, jeżeli umożliwi to system

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 z ze. zm., dalej także k.p.c.

teleinformatyczny (w tym przypadku za datę złożenia rękojmi będzie uznawać się dzień zablokowania rachunku).

Proponowane zmiany art. 879⁶ k.p.c. zakładają określenie skutków zdarzającego się w praktyce zakłócenia funkcjonowania (awarii) systemu teleinformatycznego obsługującego licytację elektroniczną w trakcie trwania przetargu. W projekcie przewiduje się, że jeśli zakłócenie funkcjonowania systemu nie zostanie usunięte przed upływem 24 godzin do zakończenia przetargu, termin zakończenia przetargu ulegać będzie odroczeniu o jeden dzień roboczy.

Ponadto proponowane zmiany w zakresie licytacji elektronicznych ruchomości mają również dotyczyć określenia w nowy sposób terminów przystąpienia do przetargu (art. 879⁵ § 4 k.p.c.). W projekcie przewiduje się, że licytant, który ma obowiązek złożenia rękojmi, zobowiązany jest przystąpić do przetargu najpóźniej na dwa dni robocze przed rozpoczęciem przetargu, a jeśli nie ma on obowiązku składania rękojmi – aż do momentu jego zakończenia (ułatwi to komornikowi ocenę spełnienia przez licytanta warunków licytacji, decydujących o dopuszczeniu licytanta do udziału w przetargu).

Jeżeli chodzi o egzekucję z ruchomości, nowe proponowane przepisy (zmiana art. 879⁶ § 2 k.p.c.) dotyczące licytacji elektronicznych wprowadzają zasadę, że w przypadku, gdy do przetargu elektronicznego przystąpił tylko jeden licytant, przetarg ulega zakończeniu po bezskutecznym upływie pięciu minut od chwili, w której zaofiarowano cenę nabycia

Z kolei w przypadku ruchomości wymienionych w art. 864 § 2 k.p.c. (ulegających łatwo zepsuciu albo sprawowanie nad nimi dozoru lub ich przechowywanie powodowałyby nadmierne koszty; gdy zajęto inwentarz żywy, a dłużnik odmówił zgody na przyjęcie go pod dozór), to zgodnie z proponowaną zmianą (dodanie w art. 879⁶ k.p.c. § 2a), czas trwania przetargu można skrócić do co najmniej dwóch dni, z zachowaniem warunków, o których mowa w § 2.

Jednocześnie informuję, że jeżeli chodzi o egzekucję z ruchomości, to obecnie nie są planowane zmiany polegające na poszerzenie katalogu podlegających zajęciu składników majątkowych. Katalog ten jest dość szeroki, a celem ustawodawcy było i jest ukształtowanie postępowania egzekucyjnego w sposób umożliwiający zrównoważenie przeciwstawnych interesów wierzyciela i dłużnika.

Wyrazem wspomnianego kompromisu między zasadą, że podstawowym celem postępowania egzekucyjnego jest przymusowe zaspokojenie należności wierzyciela, a potrzebą ochrony dłużnika poprzez zapewnienie mu minimum środków do egzystencji, są przewidziane w przepisach postępowania egzekucyjnego wyłączenia spod egzekucji (art. 829-839 k.p.c.), które mają na celu zapewnienie określonym osobom niezbędnych do życia środków, ochronę dłużnika oraz jego rodziny ze względów humanitarno-społecznych oraz gospodarczych.

Wyjaśniam jednocześnie, że obecnie ograniczenia egzekucji zawarte we ww. przepisach są możliwe tylko przy egzekucji świadczeń pieniężnych. Przepisy te stanowią wyjątek od zasady, że tytuł wykonawczy albo inny tytuł stanowiący podstawę egzekucji zgodnie z art. 776 k.p.c. stanowi podstawę prowadzenia egzekucji z całego majątku dłużnika.

Należy również wskazać, że przedmioty wymienione w ww. przepisach nie są wyłączone z egzekucji świadczeń niepieniężnych, jeżeli egzekucja polega na odebraniu tych przedmiotów.

Wyjaśniam także, że w przypadku zwolnień przedmiotowych w egzekucji ze składników gospodarstwa rolnego, ich katalog jest dostosowany do rzeczywistości gospodarczej. Zastosowane w przepisach rozwiązania, w tym użycie nieostrych klauzul, jest na tyle elastyczne, aby organ egzekucyjny miał możliwość dostosowania procedury egzekucyjnej do konkretnej skali produkcji oraz stopnia zaawansowania technologicznego, uwzględnienia specyfiki danego gospodarstwa i profilu prowadzonej działalności.

Ad 3

Na wstępie należy wskazać, że w ostatnich latach mamy do czynienia ze spadkiem efektywności egzekucji, co jest wynikiem zakłócenia realizacji zrównoważonego poziomu ochrony dłużnika i wierzyciela – na niekorzyść tego ostatniego. Jedną z przyczyn takiego stanu jest między innymi fakt, iż ochronie przed egzekucją podlega cała kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę (art. 871 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy²), mimo że na przestrzeni ostatnich lat obserwowany jest stały wzrost minimalnej płacy i przestała ona spełniać swoją pierwotną funkcję, związaną z zagwarantowaniem dłużnikowi minimum bytowego.

Stanowisko Ministerstwa Sprawiedliwości dotyczące powyższych kwestii, w tym potrzeba zmiany kwoty wolnej od egzekucji sądowej należności innych niż alimentacyjne z minimalnego wynagrodzenia za pracę, zostało wyrażone m.in. w odpowiedzi z 7 lutego 2025 r. na dezyderat nr 53 Sejmowej Komisji do Spraw Petycji. Ministerstwo Sprawiedliwości wskazało w niej m.in., że w ocenie resortu zmiana kwoty wolnej od egzekucji wydaje się pożądana i to nie tylko z punktu widzenia wierzycieli i zwiększenia efektywności egzekucji, lecz – co najważniejsze – również z perspektywy zasad równości i sprawiedliwości społecznej.

Należy mieć jednak na uwadze fakt, że kodeks postępowania cywilnego, w zakresie egzekucji z wynagrodzenia ze stosunku pracy, zawiera odesłanie do regulacji zawartych w kodeksie pracy i dlatego ewentualna zmiana (w szczególności art. 971 k.p.) musiałaby zostać dokonana właśnie w tej ustawie.

Wskazać również należy, że właściwym merytorycznie do oceny zasadności zmiany przepisów regulujących ochronę minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz zakresu takiej zmiany jest Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (dalej: MRPiPS).

² Dz. U. z 2025 r. poz. 277, dalej także k.p.

Wyjaśniam jednocześnie, Ministerstwo Sprawiedliwości zwróciło się w tej sprawie do MRPiPS, które wskazało, że w najbliższym czasie nie planuje podejmowania prac nad zmianą k.p. w zakresie kwoty wolnej od potrąceń.

Ad 4

Jak zostało wskazane w odpowiedzi na pytanie 2, projekt zmiany kodeksu postępowania cywilnego zakłada wprowadzenie nowego sposobu uiszczania rękojmi. Proponowana zmiana art. 879⁵ § 1 k.p.c. dotyczy dopuszczenia możliwości uiszczenia rękojmi także w formie tzw. preautoryzacji na karcie kredytowej lub debetowej.

Aktualnie nie są planowane inne regulacje, nie jest jednakże wykluczone, że na kolejnym etapie przygotowywania zmian k.p.c. ww. kwestia będzie przedmiotem analizy i ewentualnych prac³.

Ad 5

Resort sprawiedliwości na bieżąco analizuje praktyczne funkcjonowanie obowiązujących rozwiązań prawnych dotyczących egzekucji świadczeń alimentacyjnych, z uwzględnieniem aktualnej sytuacji społecznej i gospodarczej, z uwagi na powyższe, a także wierzycieli ściągających swoje należności w trybie egzekucji sądowej - w kodeksie postępowania cywilnego (art. 1081-1088) wprowadzone zostały rozwiązania mające na celu złagodzenie nałożonych na nich obowiązków i rygorów ich niewykonania oraz przerwienie na sądy i komorników obowiązku działania z urzędu.

Jeżeli chodzi o działania mające na celu podniesienie ściągalności alimentów, a tym samym poprawę sytuacji osób uprawnionych do alimentacji, to Ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 614) zmodyfikowany został m.in. art. 1025 k.p.c., regulujący kolejność zaspokajania należności z kwoty uzyskanej z egzekucji. Zgodnie z obowiązującym brzmieniem przepisów, wymagalne należności alimentacyjne

³ MS prowadzi z Krajową Radą Komorniczą rozmowy dotyczące budowy systemu teleinformatycznego obsługującego postępowania egzekucyjne i zabezpieczające, który będzie wykorzystywał funkcjonalności akt cyfrowych będących elementem realizowanego projektu pod nazwą Cyfrowy Sąd.

zaspokajane są w postępowaniu egzekucyjnym przed wszystkimi innymi należnościami (z wyłączeniem jedynie kosztów prowadzonej egzekucji).

Ponadto, w artykule 1025 dodany został § 1 pkt 2¹, który stanowi o konieczności zabezpieczenia z kwoty uzyskanej z egzekucji tzw. funduszu żelaznego (są to należności alimentacyjne przyszłe w wysokości stanowiącej równowartość minimalnego wynagrodzenia za pracę za okres roku – na każdego wierzyciela prowadzącego egzekucję), Ponadto w dodanym art. 1025 § 3² k.p.c. uregulowano, że sumy przypadające na poczet należności alimentacyjnych niewymagalnych w dniu sporządzenia planu podziału pozostawia się na rachunku depozytowym Ministra Finansów.

Wskazuję również, że w Ministerstwie Sprawiedliwości trwają obecnie analizy ustawodawstwa innych krajów europejskich dot. egzekucji świadczeń alimentacyjnych, których celem jest znalezienie innych, nieznanym polskiemu ustawodawcy rozwiązań sprzyjających poprawie skuteczności egzekucji alimentów.

Z wyrazami szacunku
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/